

LEDČICKÉ NOVINY

XVI. ročník, červenec - září 2015

Vážení spoluobčané,

sluníčko a krásné teplé dny nás již definitivně opustily. Se zimou a nastupujícím sychravým počasím se musíme patřičně vyrovnat. Stejně tak jako my na obci se vypořádáváme s úkoly, které jsme si předsevzali. Zcela určitě by se nám pracovalo lépe s podporou všech spoluobčanů, protože všechno, co v obci budujeme, děláme pro vás a ne pro sebe. Ale to je nereálné. V lepším případě se dlouze mlčí. V těch dalších padají hrubé urážky a pomluvy, proti kterým se jen velmi těžko ubráníte a poté přijdou na řadu anonymy a udání nadřízeným orgánům. Bláhově jsem se domnívala, že časy udavačů minulých let jsou ty tam a že byly výsadou lidí na okraji společnosti. Omyl, dnes více než kdykoliv jindy se setkáváme s tímto způsobem jednání, a to nejen v naší obci. Kam se podělo slušné chování, morálka a tolerance? Nemám zlost na člověka, který se k takovému jednání sníží, ale je mi ho upřímně líto. Navzdory tomu se domnívám, že naši společnost tvoří převážná většina slušných lidí.

Určitě jste zaznamenali ke konci směřující opravu chodníků v ulici ke kostelu sv. Václava a směrem „Na Cikánku“. Přesto jsme byli nuceni požádat o prodloužení termínu k dokončení stavby, a to z důvodu přeložení plynovodních přípojek v úseku od č. p. 172 až po č. p. 69. U nich, vlivem budování nových sjezdů na okresní komunikaci s nařízenou dimenzí potrubí, došlo k nedostatečnému krytí plynovodních přípojek. V důsledku toho musely být přeloženy. V současné době čekáme na vyjádření a odsouhlasení stavby vlastníkem sítě, kterým je RWE a. s. Radost z toho rozhodně žádnou nemáme, nehledě na to, že nám to zdrželo celou stavbu, přineslo spoustu administrativy navíc a obec to bude stát další finance nad rámec rozpočtu.

Jedna stavba končí a druhá začíná. V minulém měsíci jsme předali staveniště, kterým je tentokrát školní zahrada. Její revitalizace proběhne v duchu pravidel environmentálního vzdělávání, podporovaného Státním fondem životního prostředí ČR a Evropskou unií, ty na tento projekt přispívají částkou 1,8 mil. Kč.

Po odzkoušení provozu v celku úspěšného příměstského tábora, se také slibně rozjíždí činnost v klubu mládeže. O jeho provoz se starají dva koordinátoři, Aneta a Jára.

Program uvedeného klubu je vždy zveřejněn na webu obce, úřední desce, na nástěnce v obchodě a nově i v základní škole. Sama mládež může spolupracovat s koordinátory na přípravě programu, připomínkovat jej, přijít s novými nápady, ale bohužel, zatím se jeví velmi pasivně. Nejbližší akce pořádané klubem mládeže naleznete dále v tomto vydání Novinek. I tyto aktivity jsou hrazeny z dotace, kterou obec získala za 1. místo v rámci soutěže „Obec přátelská rodině“.

Od úterý 13. října 2015 také zahájil svou činnost Podřípáček. Maminky s dětmi se opět mohou společně U Cinků účastnit tvořeníčka a přípravy vánočního jarmarku, a to každé úterý od 15 hodin.

Ještě bych Vás ráda pozvala 16. října 2015 v 17 hodin k Cinkům na vernisáž výstavy Mistr Jan a podřipští „kacíři“, současně s výstavou Dědeček šestkař.

Pohled z okna tomu nenasvědčuje, ale já Vám přesto přeji příjemné prožití zbývajících krásných podzimních dnů.

Jiřina Michovská

Malá ledčická

kronika

Blahopřejeme

Ve třetím čtvrtletí letošního roku narozeniny oslavili:

60 let Vereš Štefan čp. 50, 60 let Kůstka Jaroslav, č.evid. 11, 80 let Tydlitátová Hana čp. 206, 81 let Tichá Anna čp. 171, 82 let Hýbl Václav čp. 153, 82 let Šimralová Marie čp. 198, 82 let Justa Václav čp. 97, 88 let Černá Olga čp. 177, 88 let Bušilová Růžena čp. 48.

Všem oslavencům do dalších let přejeme hodně zdraví, klidu a pohody!

Vítáme naše nejmenší

Ve třetím čtvrtletí letošního roku se u nás v Ledčicích narodil Michael Vondruška čp. 236, a Jakub Vysoký čp. 221, Václav Uher čp. 68.

Dětem i rodičům přejeme hodně štěstí a zdraví!

Poděkování

Paní starostko, pěkně Vás zdravím a velice děkuji za fotografie od Cinků. Věděla jsem, že jste hodně šikovní, ale předčili jste má očekávání. Když jsem viděla, jaké krásné věci děláte ve výtvarném i keramickém kroužku, a jak jste nádherně zařídili ty místnosti v patře... Opravdu klobouk dolů. Mám z toho všeho radost a moc děkuju za krásnou dokumentaci. S velkou chutí Vás budu na semináři chválit. To jsem sice měla v plánu stejně, ale takto budu mít úplně skvělý odpich. ;-)))

Mějte se moc hezky a ať se Vám všechno stále takto nádherně daří.

Mgr. Markéta Hanzlíková
Národní památkový ústav

Ledčický kulturní program

16. 10. U Cinků

22. 10. v 16 hodin U Cinků

22. 10. v 17 hodin U Cinků

25. 10. v 9.10 hodin, 60 min.

31. 10. v 5.30 hodin z návsi

7. 11. ve 13 hodin z návsi

13. 11. od 18 hodin U Cinků

17. 11. od 14 hodin U Cinků

20. 11. od 19 hodin U Cinků

24. 11. v 17 hodin U Cinků

26. 11. v 17 hodin U Cinků

28. 11. od 15 hodin U Cinků

28. 11. v 17 hodin U Cinků

5. 12. v 18 hodin na návsi

12. 12. v 15 hodin v kostele

22. 12. v 15 hodin U Cinků

24. 12. ve 21 hodin v kostele

Výstavy **Mistr Jan a podřípští kacíři**

současně s výstavou **Dědeček šestkař**

Cesta do pravěku – povídání s archeologem Václavem Fenclem

Senior klub

Bruslení pro rodiče, děti a mládež na roudnickém zimním stadionu

Zájezd do Polska na předvánoční trhy

Zájezd do Národního divadla – komentovaná prohlídka budovy

a divadelní představení **Strakonický dudák**

Vernisáž obrázků Iveta Jandová

Vítání občánků

Havlíček Neratovice divadelní představení **pro dospělé Odjezd nejistý**

Pečení vánočního cukroví

Suchá vazba – výroba adventních věnců

Otevření vánočního jarmarku

Hudební vystoupení **Gentleman's Agreement**: Dick Overdevest a Petr Puk

Rozsvícení vánočního stromu, vystoupení dětí a žesťového kvinteta,

příchod sv. Mikuláše s jeho suitou

Česká mše vánoční Jakuba Jana Ryby v provedení

Ledčického příležitostného sboru a hostů

Pečení vánoček v peci

Tradiční vánoční setkání u zpívání koled

Aktualitky

Zápis ze zasedání Zastupitelstva obce Ledčice konaného dne 17. 9. 2015

Zastupitelstvo obce Ledčice schvaluje následující program veřejného zasedání:

- 1) Zahájení
- 2) Určení zapisovatele, ověřovatelů zápisu a kontrola zápisu
- 3) Program
- 4) Prodej majetku - návrh na vyvěšení záměru
- 5) Prodej stavebního pozemku
- 6) Rozpočtové opatření č. 4
- 7) Různé:
 - a) Využití č. p. 108
 - b) Sanační opatření proti vlhkosti v budově ZŠ
 - c) Zastavení vyplácení odměny člence zastupitelstva
ing. Monice Antošové
- 8) Diskuze

Bod 4)

Prodej majetku - návrh na vyvěšení záměru

Návrh usnesení

Zastupitelstvo obce Ledčice schvaluje vyvěšení záměru na prodej pozemku parcelní číslo 3283 o výměře 789 m². Cena pozemku bude stanovena podle znaleckého posudku.

Výsledek hlasování: Pro 8 Proti 0 Zdrželi se 2 (Hlavsová, Polmová)

Usnesení č. 82 bylo schváleno.

Návrh usnesení

Zastupitelstvo obce Ledčice rozhodlo nejprve stavbu na pozemku st. 391 bez č. p. o výměře 24 m² uvést do souladu s katastrem nemovitostí a poté rozhodne o dalším postupu včetně pozemku 335/4 o výměře 138 m².

Výsledek hlasování: Pro 10 Proti 0 Zdrželi se 0

Usnesení č. 83 bylo schváleno.

Bod 5)

Prodej stavebního pozemku

Návrh usnesení

Zastupitelstvo obce Ledčice schvaluje kupní smlouvu na pozemky parcelní čísla 1005/6 o výměře 478 m² a 1004/9 o výměře 361 m², panu Miroslavu Kostrounovi a paní Lence Navrátilové, oba bytem Kostelec nad Černými Lesy. Cena činí 1 100 Kč/m².

Výsledek hlasování: Pro 10 Proti 0 Zdrželi se 0

Usnesení č. 84 bylo schváleno.

Bod 6)

Rozpočtové opatření č. 4

Návrh usnesení

Zastupitelstvo obce Ledčice schvaluje rozpočtové opatření č. 4

Výsledek hlasování: Pro 10 Proti 0 Zdrželi se 0

Usnesení č. 85 bylo schváleno.

Bod 7)

Různé:

- a) Využití č. p. 108

Návrh usnesení

Zastupitelstvo obce Ledčice schvaluje opravu domu č. p. 108 a jeho využití pro služby a ubytování pro řidiče autobusových linek veřejné dopravy.

Výsledek hlasování: Pro 10 Proti 0 Zdrželi se 0

Usnesení č. 86 bylo schváleno.

b) Sanační opatření proti vlhkosti v budově ZŠ

Návrh usnesení:

Zastupitelstvo obce Ledčice schvaluje vybudování sanačních opatření proti vlhkosti v budově ZŠ a přípravné práce na zateplení budovy se změnou systému vytápění.

Výsledek hlasování: Pro 10 Proti 0 Zdrželi se 0

Usnesení č. 87 bylo schváleno.

c) Zastavení vyplácení odměny členice zastupitelstva ing. Monice Antošové

Návrh usnesení:

Zastupitelstvo obce Ledčice schvaluje návrh na zastavení vyplácení odměny členice zastupitelstva ing. Monice Antošové pro dlouhodobou nepřítomnost.

Výsledek hlasování: Pro 10 Proti 0 Zdrželi se 0

Usnesení č. 88 bylo schváleno

Bod 8)

Diskuze:

- Zahrada ZŠ – 17. 9. 2015 předání staveniště a termín dokončení listopad 2015.
- ÚP Změna č. 2 - Starostka obce informovala ohledně vyjádření Krajského úřadu Středočeského kraje a požadavku na zpracování dokumentu SEA.
- ÚP Vraňany - změna plochy za kynologickým cvičišťem na obydlenu část, zůstane rekreační plochou.
- ZŠ - sanace vlhkosti, zateplení budovy, změna systému vytápění atd.
- Domovní ČOV – projekční práce jsou dokončené včetně dodaného vyjádření Povodí Ohře a předány na MÚ Kralupy vodohospodářům k vydání povolení stavby.
- Infrastruktura „Na Ladech“ - projekční práce dokončené, zbývají dodat některá vyjádření a poté podat žádost o vydání územního rozhodnutí.
- Vydáno stavební povolení na rekonstrukci VO podél chodníku na Cikánku a zbývající část za kostelem.
- Zájezd do Plzně 19. 9. 2015 odjezd 7.30 z návsi.
- Svatováclavský pochod naučnou stezkou 26. 9. 2015 od 14 hod.
- Projekty - rybníků informace
- Jan Vereš: dotaz na kabiny pro TJ Sokol, jak vypadá dotační projekt?
Starostka obce: Zatím ve Fondu rozvoje obcí a měst ve Středočeském kraji nebylo rozhodnuto.
- Jan Vereš dotaz, zda bylo vyhlášeno výběrové řízení na zateplení Ledčické stodoly.
Starostka obce: Nebylo, nejdříve musíme připravit projekt.
- Miroslav Müller dotaz, jaká bude finální podoba chodníků, které jsou nyní v realizaci (řešení kanálů, žlabů atd.).
Starostka obce: Původní projekt neřeší vyložení příkopů betonovými žlaby z důvodů zasakování dešťové vody co nejvíce do země. V současné době se řeší zpevnění svahů příkopu betonovými zatravnovacími tvárnici a dno příkopu mělkým žlabem v úseku od č. p. 17 až po č. p. 69.

Nepotřebné věci potřebným...

Tak zní heslo **Diakonie Broumov**, sociálního družstva, které již dvaadvacet let předchází vršení odpadů sběrem použitého textilu.

Shromažďuje například letní a zimní oblečení – dámské, pánské i dětské. Stejně tak nepoškozenou obuv, lůžkoviny, prostěradla, ručníky, utěrky, záclony či látky. Ale také hygienické potřeby jako mýdla, prací prášky, čisticí potřeby, dále deky, přikrývky, hračky i školní potřeby a dokonce noviny a časopisy včetně knih.

Jako jediná se zmíněná diakonie zapojila do programu předcházení vzniku textilních odpadů sběrem použitého ošacení. Tuto skutečnost coby důležitý aspekt ochrany životního prostředí ocenilo Ministerstvo životního prostředí ČR.

Mimoходом, kontejner pro ošacení se nachází rovněž před budovou MŽP ČR a je tak dostupný široké veřejnosti.

Diakonie uspěla v projektech Operačního programu životního prostředí (OPŽP) a ve dvou výzvách získala finanční podporu na nákup 290 sběrných kontejnerů. Veškeré oblečení, získané formou dobrovolných sbírek se odváží do Broumova, kde se třídí a připravuje podle jednotlivých požadavků na materiální pomoc. Následně je nachystáno k odeslání nebo předání.

Zásluhou letitých zkušeností s darovaným textilem se Diakonie Broumov naučila využívat rovněž textil nepoužitelný k nošení, tedy potrháný či jinak poškozený. Navázala spolupráci s několika firmami, které jej dokážou využít.

Charita směřuje například do jejího Střediska sociální pomoci. Zde se snaží zlepšit životních podmínek lidí, kteří se ocitli bez přístřeší, v sociální nebo hmotné nouzi. Mnohdy bez vlastního přičinění.

Broumovská pomoc je určena jednotlivcům i celým rodinám. V tomto směru diakonie úzce spolupracuje se sociálními odbory měst a obcí v celé České republice. Dobrá součinnost je rovněž mezi ní a domovy důchodců a dokonce i mezi ní a nápravnými zařízeními.

Spolupracuje s katolickou charitou v Maďarsku, kam pravidelně dodává ošacení i domácí potřeby. Materiální pomoc putovala rovněž na Ukrajinu, na akci Český konvoj pro Donbas, který byl vypraven ve spolupráci s Církví česko-bratrskou evangelickou za podpory řady neziskových organizací. Pomoc směřuje i do zemí třetího světa.

Součástí poslání je také příprava vhodných pracovních míst pro klienty, pomáhající při svozu a třídění oblečení. Ročně tak diakonie zaměstná 50-60 lidí

(včetně jiných regionů), kteří jsou jinak na trhu práce jen obtížně zařaditelní.

Ošacení lze věnovat prostřednictvím sběrných kontejnerů. Jejich výhodou je, že jsou vždy po ruce. Ovšem ne každý k nim má důvěru. Jako lepší se ukázaly organizované sbírky, do nichž se před patnácti lety zapojila i naše obec. Přírůstek je obrovský. Občané nejenže přinesou vyprané a vyžehlené věci osobně a dohlížejí, aby neporušené byly zabaleny a předány do Broumova. Organizovaný sběr je také příležitostí k setkání spoluobčanů, což přispívá k posílení pocitu sounáležitosti. Jen tak na okraj, i té česko-slovenské, jelikož diakonie navázala spolupráci se Slovenskem, kde má mnoho pravidelných dárců.

Do sběru textilu se zapojilo více než 2500 měst a obcí – mezi nimi i **Ledčice** - a 1600 škol všech typů. Další se přidávají.

*„Vážení spoluobčané, také letos se naše obec zapojila do sbírky pro broumovskou diakonii.“ Sběrka probíhá **od 14. 9. 2015 do 23. 10. 2015 ve Sběrném dvoře obecního úřadu každé pondělí od 14.00 do 16.00 hodin, nebo po dohodě i v jiném termínu na tel. č. 315 765 513.** Věci prosíme zabalené do igelitových pytlů či krabic, aby se nepoškodily transportem. Věříme, že ani letos nezůstanete lhostejní k mnohdy smutným osudům těch, kteří se ocitli na okraji společnosti a nutně potřebují naši pomoc, aby mohli žít důstojně jako lidé a že doma najdete ošacení či jiné potřebné věci, které byste mohli darovat.“*

Sbíráme:

- Letní a zimní oblečení (dámské, pánské, dětské)
- Lůžkoviny, prostěradla, ručníky, utěrky, záclony
- Látky (minimálně 1m2, prosíme, nedávejte nám odřezky a zbytky látek)
- Domácí potřeby - nádobí bílé i černé, skleničky - vše nepoškozené
- Vátované a pérové přikrývky, polštáře a deky
- Obuv – veškerou nepoškozenou
- Hračky – nepoškozené a kompletní
- Menší elektrospotřebiče – mohou být i nefunkční
- Knihy

Přiletělo k nám až z Německa

velké rudé srdce v podobě nafukovacího balonku. A na něm cedulička od novomanželů Anny Mehrer a Marca Göhliche z německého Schwandorfu (okres Landkreis Schwandorf, vládní obvod Upper Palatinate). Novomanželé všem, k nimž jejich srdce doletělo, popřáli hodně štěstí, úspěchů a zdraví s tím, aby ten, u něhož balonek přistál, byl stejně šťastný, jako oni v ten jejich den.

Srdce leželo v neděli 20. září tohoto roku na poli kousek od kynologického cvičiště. Našemu předsedovi Jirkovi Bušilovi nedalo a šel se podívat, co že to je k němu připevněno. Když jsme si text přečetli a přeložili, nejmladší člen Vojta Křepínský s povzdechem, že takových balonků už poslal několik a ještě mu nikdo nikdy neodpověděl, přišel s nápadem novomanželům ceduličku podepsat a poslat do Německa. Byla na ní totiž zpáteční adresa a také kolonky pro vyplnění kde a kdy kdo balonek našel.

Vojta nelenil, ceduličku za tatínkovy asistence vyplnil a všichni, kdo onu neděli byli na cvičáku, ji podepsali. Zajímavé je, že naši němečtí ovčáci se podpisové akce nezúčastnili! Kdoví proč?

Snad už cedulička dorazila z Ledčic zpět do Schwandorfu a Annu a Marca potěšila. Třeba jim naše ledčické přání všeho nejlepšího, které jsme jim připsali, přinese štěstí.

JV

Ledčické JSDH

I touto cestou děkuji členům zdejší Jednotky sboru dobrovolných hasičů pod velením pana Ladislava Mládky za jejich včasný zásah a pomoc při čerpání vody v „Dolánkách“ při opravě chodníku „Na Cikánku“, v úseku, kde bylo nutné přeložení plynovodních přípojek. Dále jim a vedení kroužku mladých ochránců přírody děkuji za uspořádání Svatováclavského pochodu Naučnou stezkou praotce Čecha, čímž zpříjemnili jedno krásné podzimní odpoledne dětem i jejich rodičům.

Věřím, že na jejich nezištnou práci se budeme moci spolehnout i v budoucnu. Třebaže činnost JSDH je provozována teprve poměrně krátce, jsou její výsledky zřejmé a potřebné. Všichni členové si za svou aktivní pomoc zaslouží naši úctu a dík.

Jiřina Michovská

JSDH Ledčice pořádá v sobotu 24. 10. 2015 turnaj ve stolním tenisu od 15 let. Místo konání v ledčické „stodole“, zápis hráčů 9.00 – 10.00 hodin, start turnaje 10.30 hodin, startovné 15 let – 17 let = 20,- Kč, 18 let a více = 50,- Kč, občerstvení a ceny zajištěny. Srdečně Vás zvou pořadatelé!

fotografie Lukáš Bartoš

Premiéra dětského letního tábora v Ledčicích

V posledním červencovém týdnu proběhl v Ledčicích první turnus „příměstského“ tábora. Účastnila se ho hrstka ledčických dětí doplněná několika spolužáky z okolních obcí. Tábor byl financován z prostředků, které Ledčice získaly v rámci soutěže Obec přátelská rodině 2015. Z tohoto důvodu začal být tábor plánován, bohužel, až začátkem července, kdy už měla většina rodičů zřejmě zajištěný prázdninový program pro své děti. Na druhou stranu byl zaregistrován velký zájem o tábor z okolních obcí. Těm ale nebylo možno vyjít vstříc právě z výše zmiňovaného důvodu.

Obec Ledčice v kulturním a společenském centru U Cinků poskytla skvělé zázemí pro konání tábora. Zejména při všech sportovních aktivitách bylo využito dětské dobrodružné hřiště i místní naučná stezka. Pro děti byl připraven pestrý program - během etapové hry plnily zajímavé úkoly, luštily rébusy, poznávaly obec i přírodu, hrály různé typy soutěží a her. Zkušení lektoři se s nimi setkávali v keramickém kroužku a kroužku kreslení. Pan Miler, pilot profesionál, malým nadšencům ukázal život na letišti, kde mohli obdivovat nejrůznější typy malých moderních letadel a mohli si vyzkoušet i létání s jejich modely. Dále kluci a holčičky kuchtili pod vedením paní starostky, navštívili zvířátka na statku pana Knotka, dokonce si vlastnoručně upekli v peci chleba a pochutnali si na svých upečených, výborných tvarohových koláčích s ovocem od paní Živné.

O děti bylo postaráno po všech stránkách, velmi si chválily i dovážené obědy. Na závěr tábora si na památku domů odnesly diplom s ledčickými motivy. Zaznamenané ohlasy rodičů byly velmi pozitivní. Možná i z toho důvodu, že nabízená péče o jejich děti se uskutečňovala v době, kdy se jim nemohli z pracovních důvodů věnovat. Proto se obec rozhodla realizovat tábor také v příštím roce. Bohužel, se už ale nejspíš bude jednat o nedotovanou, a tudíž placenou službu. Budou-li dopředu známy požadavky rodičů i dětí, pořadatelé se pokusí vyjít vstříc pokud možno všem návrhům a potřebám.

Za realizační tým Mgr. Rybářová.

Městský úřad Kralupy nad Vltavou spouští objednávací systém

- Od 1. 10. 2015 byl spuštěn rezervační systém, který našim občanům umožní objednat si vyřízení svých záležitostí v jim vyhovujícím termínu a bez čekání. Nově je možné objednat se na odbor dopravy, správní a odbor živnostenský. Objednávací den je středa. Podrobné informace naleznete na www.mestokralupy.cz/mestsky-urad/rezervacni-system.
- Od 1. 9. 2015 máme novou „výdejovou“ kabinu pro vydávání občanských průkazů a cestovních pasů. Rozšíření technického vybavení úřadu významně snížilo čekací dobu na správním odboru.
- Od 1. 10. 2015 byly rozšířeny úřední hodiny správního odboru nově o čt: 8-11 hod. (dosavadní úřední hodiny zůstávají beze změn). Správní odbor je připraven efektivně odbavit větší množství žadatelů o občanské průkazy, které očekáváme z důvodu končící platnosti OP (po desetileté lhůtě). Od 1. 1. 2016 mohou občané žádat o cestovní pasy na každém městském úřadě.

Mgr. Petra Urbanová, tajemnice MěÚ

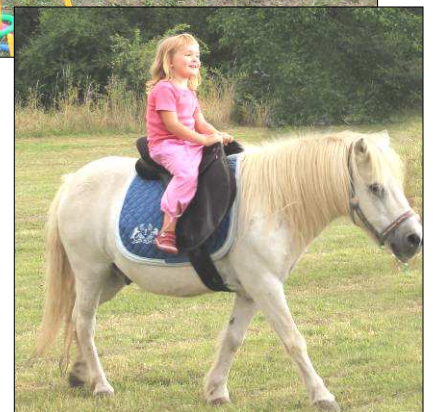
Trochu školy, trochu zábavy... a dohromady prima odpoledne

Co jen to bude? Hrnuly se děti na cvičák v očekávání nadcházejícího překvapení. Vtom se od letiště v Sazené ozval hukot blížícího se letadla. Několikrát za jásotu a mávání zakroužilo nad hlavami chlapců a dívek a zase odletělo. Pilot Josef Miler tím zahájil tradiční **Den dětí a zvírat**, který se stal nedílnou součástí konce prázdnin u nás v Ledčicích. A protože to byl především den určený dětem, první ukázkou výcviku psů – agility - předvedla děvčata. Proběhnout tunelem, proskočit kruhem, zdolat áčko – to hravě zvládne i psi mrňous, stejně jako přeskočit překážku. Vždyť je to vlastně taková zábavná hra, při níž se užije i spousta legrace. Holky i jejich svěřenci sklídili zasloužený potlesk.

Jak správně vést psa, aby poslouchal a přesně reagoval na povely, předvedl mistr svého oboru Josef Králík. Na jeho psy je radost se dívat a nestranný pozorovatel může jen obdivovat, čemu všemu lze čtyřnohé soupeřníky naučit. I zdolávání žebříku. Ostatně obdiv sklídil, stejně jako další členové naší ledčické kynologické organizace, v polovině letošního srpna v Jevíněvsi, kde psi dovednosti předváděli na dětském dnu. Pokaždé se diváci nejvíce těší na předvádění obrany. Na první pohled budí hrůzu. Občas se lidé ptají, zda se nebojíme ukazovat ji v místech, kde se pohybuje tolik lidí. K obavám není důvod. Psi jsou vycvičeni tak, že si kromě psovoda a figuranta nikoho nevšímají. Když si chlupáči po „představení“ odešli schrupnout, začalo sportovní a vědomostní klání, které kynologové připravili ve spolupráci s ledčickými a jeviněveskými myslivci. Odvážní vyzkoušeli jízdu na koních Moniky Uhrové, běh v gumákách či hod na cíl. Vyzkoušeli si, že uhánět v pytli trávou může skončit i karambolem, když se nohy zapletou a že trefit se míčkem do pidibranky není jen tak, poznali také tatínkové. Odměnu za snahu i za to, že někteří museli překonávat sami sebe, svůj vlastní ostych nebo nemotornost, dostali všichni. Spokojenost vládla na všech frontách. Zatímco děti si porovnávaly obsahy dárkových tašek, rodiče si u kávy či piva a dobrého guláše z kuchyně pana Mládka povídali. Ti, kteří vydrželi až do konce, tedy do chvíle, kdy jsme začali uklízet, zažili další přelet letadla nad cvičákem. Josef Miler zamával křídly svého letadla a skvělé odpoledne uzavřel.

JV

Kulturní střípky

Pozvánka na výstavu Jan Hus a podřipští kacíři

Šestisté výročí Husova upálení, které připadlo na 6. červenec 2015, je pro nás všechny velkou zkouškou i příležitostí. Zkouškou v tom, že jsme dostali jedinečnou příležitost poprvé za celou dobu, která uplynula od zapálení kostnické hranice, oslavit památku betlémského kazatele bez politické a ideové zaujatosti, konfesijní řevnivosti, nebo bez nacionálních zápasů. Příležitost se také naskýtá v tom, abychom kulaté výročí využili k hlubšímu zamyšlení nad světem a společností kolem nás, a položili si – pro někoho možná naivní a sentimentální – otázku, nakolik jsme ještě my, lidé na počátku 21. století, **Husovým národem**. Zda jej vůbec **známe a chápeme**. Hus k nám totiž i dnes, možná více než kdy jindy, aktuálně promlouvá svým životem a dílem. Žijeme sice v **zdánlivě** bezpečné a vyspělé době, ale svět starší o šest století se zase tolik neliší. Dnešní **mravní vyprahlost** ve společnosti a uchylování se k požitkářství, „ke hraní na vlastním písečku“ a pokrytectví mají v základu stejné principy, jaké měly i neduhy společnosti v době Husově. I dnes bychom nutně potřebovali statečné, obětavé, příkladné a mravní „reformátory“, kteří by bez ohledu na „hlavní proud“ dokázali trefně a konkrétně poukázat na chyby současnosti. Takové lidi, kteří nám „nalijí do žil“ potřebné **sebevědomí a hrdost** na vlastní dějiny. Neboť my nejsme nicotným, „lokajským“ národem, jak je nám tak často podsouváno. Začněme každý u sebe, a bude líp...

S Husovým životem, dílem i jeho statečným koncem na kostnické hranici se můžete seznámit na **výstavě**, která bude slavnostně otevřena **16. října v 17 hodin ve velkém sále U Cinků**. Na výstavních panelech si prohlédnete, jak vypadalo České království ve středověku, seznámíte se s hlavními osobnostmi, které zasáhly do Husova příběhu, nahlédnete do jednání koncilu, na Brožíkově obraze poznáte, kdo byl kdo, dozvíte se o průběhu Husova odsouzení, poznáte, jak statečně si vedl v posledních chvílích svého života, jaké předměty po něm zůstaly, co poté jeho smrt způsobila v Čechách a v celé Evropě i jak na Husa a jeho odkaz navázali čeští **evangelíci** – především ti **ledčičtí a podřipští**. Všichni jste srdečně zváni. Zájemci si závěrem budou moci odnést nevelký tematický spisek, kde se o českém reformátorovi, jeho době a evangelickém hnutí (nejen) v Ledčicích dočtou více. Pro děti je připraven malý testík. IP

Cesta do pravěku

Dne 22. října od 17 hodin jsou zváni všichni místní zájemci o nejstarší dějiny našeho kraje do velkého sálu společenského centra U Cinků. Zkušený dlouholetý odborník, archeolog, muzejní pracovník a popularizátor **Václav Fencl**, jehož nálezy různých artefaktů zdobí nejen regionální muzea v Kralupech a v Mělníku, ale i v Národním muzeu v Praze a dalších institucích, si pro ledčické posluchače napříč věkovým i „genderovým“ spektrem připravil navýsost zajímavé vyprávění o zdejším pravěkém osídlení.

Dozvíme se, jak v našem nejbližším okolí, českými archeology příznačně zvaném „**archeologický ráj**“, žili naši pravěcí předkové. Třeba na Škarechově, v údolí Bakovského potoka i v jiných zdejších lokalitách. Jak vlastně probíhá archeologický výzkum, jak se datuje nález, jaké „maličkosti“ nás mohou upozornit na „poklady“ pod nohama, jaký nejstarší předmět tu byl objeven, co jsou to depoty, jak se provádí dokumentace

nálezu a zaznamenání nálezových okolností (kontextu).

Pozornost bude věnována také navýsost zajímavým proměnám v pohřebním ritu, poznatkům o uspořádání pravěkých sídlišť, či zajímavým nálezům kolem Ledčic. Některé z nich si budeme moci prohlédnout na obrázcích, některé dokonce i vzít do ruky. Jsou to předměty, kterých se běžně člověk jen tak nedotkne, neboť je pečlivě chrání muzea a jejich depozitáře.

Povídání Václava Fencla bude zároveň určitou „příručkou“, **jak se zachovat** v případě nálezu historického artefaktu a na co všechno „jsou zákony“. Setkání je koncipováno tak, aby oslovilo co nejširší veřejnost a přimělo eventuální amatérské „hledáče“ ke spolupráci s regionálními archeologickými pracovníky, či oprávněnými institucemi.

Dostatek prostoru dostanou všichni, kdo se budou chtít na cokoliv zeptat, či si jen tak „po sousedsku“ popovídat. Podvečer bude pokračovat klasickou **sešlostí Senior klubu** s občerstvením a zábavou. Přijďte „pobejt“, a také se něco dozvědět. IP

9. klubové závody PKS Straškov

Dne 26. září proběhly ve Straškově 9. klubové závody v agility a poslušnosti psů. Poprvé se jich zúčastnili i pejsci z Ledčic pod vedením Aničky Holubové, Báry Sršňové, Elišky Hofmanové a Emmy a Majdy Blahoutové.

Co je to agility? Je to závod, podobný koňskému parkuru, ale se psy. Podle přesně daných pravidel je rozestavěna trasa, kterou musí pán se svým psem proběhnout v předepsaném pořadí. Skáče se přes překážky, probíhá se tunely, běhá se přes lávku, zdolává se tzv. houpačka a mnoho dalšího. Za výkonem, na který se krásně dívá, jsou hodiny poctivé práce, při které je nejdůležitější, aby pán a pes byli partáci, kteří si rozumí a spolupracují. Agility je skvělý prostředek k poznání sebe sama, protože žádná chyba není v pejskovi, ten jen plní pokyny svého pána. Je-li nadšený pán, je nadšený pes a zvládá-li pán své emoce a svůj díl práce, je cesta k úspěchu v závodě zaručena.

Děvčata z Ledčic trénují poslušnost psa pod vedením Aničky Holubové v Ledčicích již rok a agility pod vedením Míly Krausové od jara a za tu dobu si se svými pejsky vybudovala pevný vztah plný vzájemné důvěry a kamarádství. U Emmy a její Lidušky se to projevilo i spaním v jedné posteli...

Na svůj první závod se všichni poctivě připravovali a v sobotu ráno z Ledčic vyjela smečka lidí a psů reprezentovat ZKO Ledčice a podat ten nejlepší výkon. Disciplíny byly tři, jumping (skákání přes překážky), poslušnost a agility (kombinace skoků a jiných překážek - tunelů, houpaček, áčka,) konkurence na závodech byla velká, účastnily se týmy z Roudnice nad Labem a Straškova.

Diváci drželi palce a závod začal. Na dráze je vždy pán se svým psem sám, pán má jen malou chvíli na nacvičení trati. Všechna děvčata se svými psími kamarády podala strhující výkon. Pejsci byli soustředění a plní důvěry ve svého pána.

Bára Sršňová se se svou fenkou Jessy umístila na 2. místě v agility a ještě si odnesla pohár za 3. místo za nejvšestrannější výkon. Eliška Hofmanová se se svěřenou fenkou Roxanou umístila na 3. místě v agility a na 2. místě za nejvšestrannější výkon. Majda Blahoutová vyhrála 1. místo se svou fenkou Fany, která byla ještě před rokem zavřená v útulku a neuměla chodit na vodítku. Emma Blahoutová se umístila na 2. místě v agility ve velikosti psa S. Anička Holubová běhala se svěřenými Stellou a Dorotkou.

Pro diváky byl nejkrásnější pohled na souznění psa a pána, na vyvrcholení mnoha hodin tréninku a v neposlední řadě na děti s červenými tvářemi, které tráví čas venku se svým nejlepším kamarádem, psem.

Alžběta Blahoutová

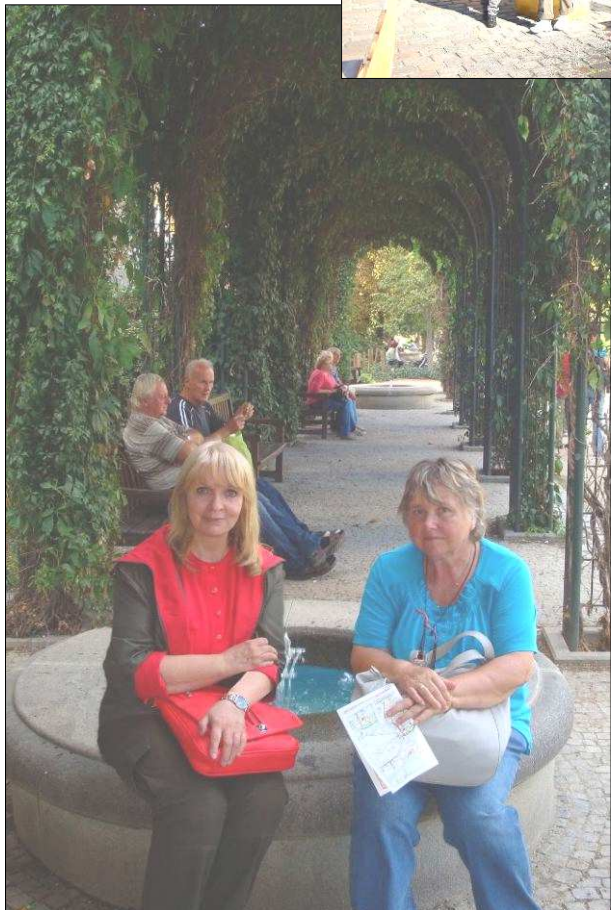
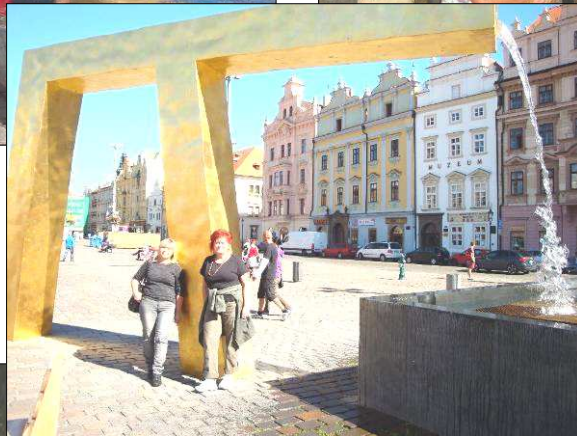
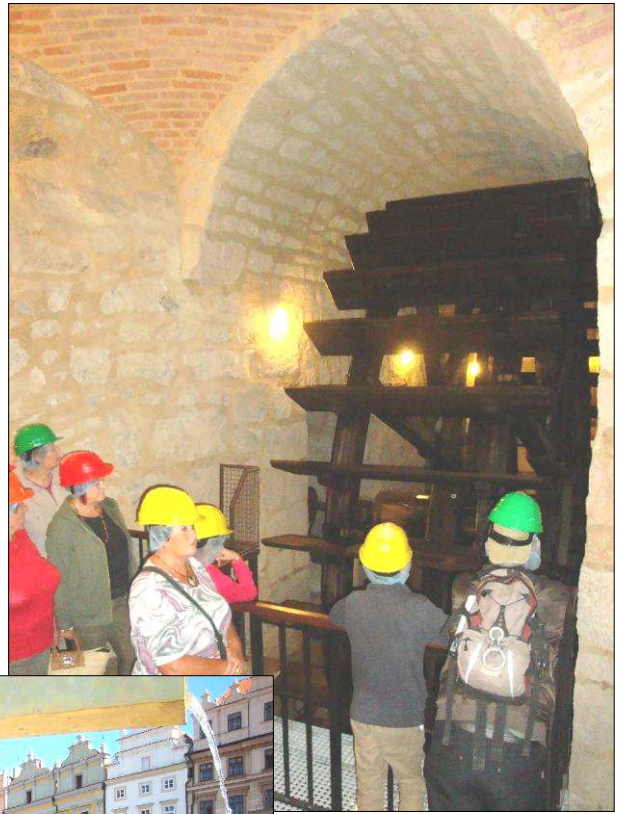
Ledčičtí v Plasech a v ráji mezi čtyřmi řekami

Dne 19. září ráno téměř tři desítky „účastníků zájezdu“ zamávaly Ledčicím a vyrazily autobusem na poznávací výlet do Plasů a poté do Plzně. Viděli jsme toho opravdu hodně. Obdivovali jsme restaurované prostory **barokního cisterciáckého kláštera**, který nese nesmrtelné stopy Santiniho a jehož celý konvent stojí na tisících dubových pilotů zaražených do bahnnité půdy v nivě řeky Střely. Říká se, že budovy chrání voda. Kdyby vyschla, zřítily by se. Prošli jsme celé špitální křídlo, nahlédli do zdejší lékárny, knihovny, refektáře, kaple i pitoreskních záchodů, svého druhu u nás ojedinělých.

Celou cestu až do hlavního města Západočeského kraje, a letos i **evropské kulturní metropole**, bylo o čem přemýšlet a diskutovat. Starobylá Plzeň ležící na soutoku čtyř řek Úhlavy, Úslavy, Radbuzy a Mže nás přivítala nádherným počasím a tak nečekanou útulností, udržovaností, architektonickou krásou i nebývalým množstvím zeleně, že se nám až tajil dech. Co všechno jsme viděli, je zřejmé z otištěných fotografií. Pro úplnost alespoň jmenujme: katedrálu sv. Bartoloměje včetně výstupu 302 schodů na vrchol její věže, zlaté kašny na centrálním náměstí, zdejší tradiční řemeslný jarmark, mázhauz secesní radnice s velkým modelem města, barokní „černý“ morový sloup s plejádou svatých, výstavu výtvarných prací plzeňských umělců, Nové divadlo s nevšední fasádou, sadový okruh s lavičkou Václava Havla, sochami Spejbla a Hurvínka, s fontánami a opečovávanou „květenou“, podzemí Plzně a další

Závěrem jsme poseděli a povečeřeli Na Spilce, restauraci v areálu plzeňského pivovaru. Inu, pěkné to bylo. Jen do synagogy jsme se nedostali. Byl šábes, tedy zavřeno. Tak snad někdy příště. IP

Školní okénko

První školní den 1. 9. 2015

První školní den se nesl v duchu starých řeckých bájí a pověstí, které budou děti provázet celý školní rok. Dorazil Zeus, Athéna a Hygiea. Sestoupili z hory Olymp, aby přivítali nové prvňáčky. Ti museli složit slib oddanosti a poté byli přijati mezi božstvo.

Všichni školáci budou po celý rok sbírat za své aktivity razítka Boha Dia. Ta budou moci na konci roku vyměnit za věci v obchůdku. Ve školní družině děti bude provázet celoroční hra Cesta na Olymp. Kdo vystoupí až na vrchol, dočká se překvapení.

Škola dostala hezký dopis

Milá paní ředitelko a paní učitelky, chci Vám moc poděkovat za to, jak se (nejen) našim dětem věnujete, daleko nad rámec svých povinností a s radostí a nadšením. Většina rodičů z okolí nám nepokrytě závidí, když slyší útržky zážitků z naší školy.

Závidí nám třeba i paní ředitelku, která se nechá postříkat z hadice, paní učitelku, která se s dětmi pořád směje a vymýšlí nejrůznější hry, nebo paní učitelku „ještě hodnější než hodnou“ (cituji). Závidí nám taky paní školnici, která dítě od vrat školy pošle pro pomůcku a má přehled a každé pantofli...

Na ledčické škole oceňujeme nejenom hravé učení, legraci, skvělé akce, co pro děti připravujete nebo které jim domlouváte mimo školu, úplně nejdůležitější je to „obyčejné“, co se děje ve škole denně. Obyčejné budování vztahů k sobě navzájem, toleranci, obyčejné povídání o zdánlivých hloupostech (které ale děti řeší), obyčejné blbnutí na zahradě nebo na hřišti, starání o zvířata, o okolí. Upřímný zájem o děti a to, co potřebují právě teď, aby se posunuly dál. Vy dětmi a školou žijete a děti to dobře poznají, i když vděčnost na nich většinou patrná úplně není. Poznáme to i my, vzdálení rodiče, protože je to nakažlivé a doma nám děti všechno vykládají

s očima navrch hlavy. Že všechna ta legrace není na úkor kvality a že děti z Ledčic mají dobré výsledky, o tom jsme se taky přesvědčili.

Za dva roky jsme u nás doma ani jednou nezalitovali, že Johanka s Jurou nechodí do některé z bližších škol a že si kvůli tomu ráno musíme všichni přivstat a pěkný kus zajet. Věřím, že je to někdy těžké s dětmi i s námi rodiči, ale má to vážně velký smysl. Přála bych takové učitelce, jako jste Vy, všem dětem. (Včera Jura zářil ještě doma z té pocty, že se jeho obrázky dostaly až na policejní prezidium.)

Moc Vám děkujeme, rodiče Johanky a Jury

Prázdninový deník

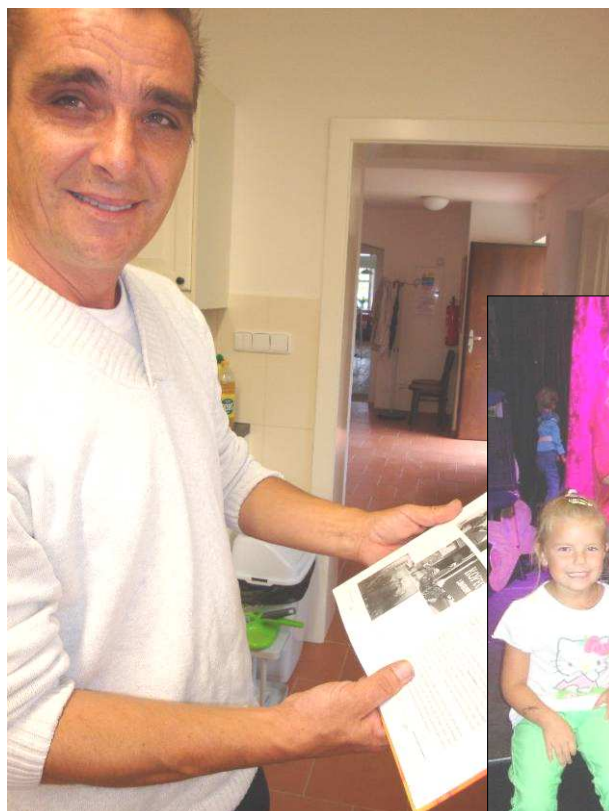
Několik ledčických žáků si po celou dobu prázdnin psalo prázdninový deník, ze kterého svým kamarádům na začátku školního roku pak četli. Za svou píli a snahu každý z nich získal pět razítek boha Dia.

Starý loutkářský rod v Ledčicích

Ve čtvrtek 3. 9. 2015 Ledčice dostaly vzácnou návštěvu. Praprotomci starého loutkářského rodu Kopeckých, jehož počátek nacházíme na přelomu 18. a 19. století v osobě zakladatele **Matěje Kopeckého**, k nám přijeli s představením *Cesta kolem světa*. Následník slavného patriarchy, Jan Kopecký s rodinou, provozuje svou nádhernou živnost s úctou a respektem k tradici. Obdivuhodné bylo herecké nasazení dnes nejstaršího člena rodu, který se jmenuje, jak jinak než Matěj. Starý pán, více než devadesátiletý, si s dojetím prohlédl zmínku o Kopeckých v publikaci *Ledčice na Podřipsku v proměnách času*, kde objevil i fotografii svého tatínka a strýce. Tehdy, v dobách minulých, býval sál v hostinci U Bendů naplněný k prasknutí. Na štafe do Ledčic rodina jezdila velmi ráda, neboť zde nacházela vnímavé a kultivované publikum. Na rozdíl od zmíněného čtvrtka, kdy velký sál U Cinků zel téměř prázdnotou. Jen v prvních řadách seděly necelé dvě desítky nadšených dětí, které vzadu „jistili“ jejich rodiče. Tak trochu škoda, že?

Několik loutek, takzvaných marionet, v čele se starobylým uličníkem Kašpárkem, si pamatují už naše babičky a dědečkové. Pimprlata, děděná z generace na generaci, mohli diváci vidět přímo v akci a na závěr si je i osahat. Věříme, že příště, až loutkáři do Ledčic přijedou znova, bude sál U Cinků naplněn tak, jak tomu u nás bývalo dobrým zvykem.

Pohled do historie

65. výročí tragické smrti Karla Jeřábka

Karel Jeřábek se narodil 26. 10. 1899 v Roudnici nad Labem. Jako jediný syn vyrůstal v kultivované rodině vzdělaného správce majetku rodiny Lobkowiczů v Roudnici nad Labem. Maturoval několik měsíců po vzniku Československé republiky na gymnáziu ve svém rodném městě. Poté začal studovat Obchodní akademii, ale již po roce přešel na Státní archivní školu. Po jejím absolutoriu zprvu působil jako pomocník v Českém zemském archivu, kde získal mnoho skvělých odborných zkušeností, jež pak dokázal kvalitně zúročit. V letech 1923 až 1928 pracoval ve Státním archivu zemědělském.

V tomtéž roce, ve svých devětadvaceti letech, se stal **rodinným archivářem rodiny Lobkowiczů**. Tehdy

nastalo Jeřábekovo velmi plodné a šťastné pracovní období. Pak vypukla druhá světová válka a archiv rodiny Lobkowiczů byl zabaven nacisty (1942). Karel Jeřábek ho obětavě následoval do Českého zemského archivu, kde zůstaly po celou dobu okupace všechny rodinné dokumenty a archiválie pod jeho starostlivou péčí.

Brzy po osvobození byl archiv vrácen (1946) do původních prostor na roudnický zámek a hned na to, od 1. listopadu 1946, byl Karel Jeřábek znovu zaměstnán opět jako archivář rodiny Lobkowiczů.

Po „Vítězném únoru“ a změně „režimu“ v Československu přešel Karel Jeřábek 8. prosince 1948 do pracovního poměru ve Státním archivu zemědělském v Praze. Jeho součástí se stal také dosavadní „šlechtický“ Lobkowiczský archiv roudnický, nadále však umístěný v Roudnici nad Labem. Takže ve skutečnosti archivář Jeřábek svoje milované místo neopustil.

Bohužel, události dostaly nečekaný spád. V roce 1950 totiž nabídlo tehdejší stranické vedení města Roudnice nad Labem „bývalý“ zámek, který mělo ve správě, **Československé lidové armádě**. A tak už 8. září 1950 byl vydán příkaz „nových majitelů“ okamžitě vyklidit roudnický zámek včetně archivu. Do vyklízení se tři dny na to pustili přivlečení vojáci. Jak celá akce probíhala, je známo pouze z doslechu. Se vzácnými dokumenty, spisy a knihami se prý rozhodně nezacházelo „v rukavičkách“.

Dne 21. září 1950 bylo pod západním schodištěm roudnického zámku nalezeno **mrtvé tělo** jednadesátiletého archiváře Karla Jeřábka. Zda se jednalo o vraždu nebo sebevraždu se nepodařilo, stejně jako v případě bývalého ministra zahraničí Jana Masaryka, nikdy zjistit. Dnes je na tomto místě umístěna tabulka s textem připomínajícím celou událost. Nechal ji zhotovit **Vlastivědný spolek Říp**, občanská společnost, jehož mluvčím je primář roudnické chirurgie, MUDr. Ondřej Krajník. Zmíněný bohubilý spolek bude letos již potřetí navrhopat prezidentu republiky člena kuratoria Podřipského muzea, zámeckého archiváře, správce zámecké knihovny, obrazárny, muzea a zbrojnice a roudnického patriota Karla Jeřábka na státní vyznamenání. Zda tentokrát uspěje, je „ve hvězdách“, neboť jde „jenom“ o slušného člověka, jenž se „pouze“ nikdy nezpronevěřil svým mravním zásadám a milované práci.

Protože letos si připomínáme 65. výročí tragické smrti tohoto **našeho krajana**, byl 12. října 2015 od 18 hodin na Pernštejnském schodišti roudnického zámku za přítomnosti pana Williama Lobkowicze uskutečněn pietní akt. V rámci programu vystoupila známá roudnická rodačka, mladá operní pěvkyně Jana Štěrbová. Těmito řádky chceme **uctít památku** nezapomenutelného člověka a našeho krajana, pana Karla Jeřábka. IP

Lobkowiczská knihovna

Lobkowiczská knihovna, o níž se tak pečlivě a s láskou staral archivář Jeřábek, je mimořádným příkladem evropské šlechtické knihovny. Dnes je největší soukromou zámeckou knihovnou v České republice. Čítá okolo **65 000 svazků** včetně 679 rukopisů (z toho 114 středověkých) a 730 prvotisků (knih tištěných před rokem 1501), z nichž velkou část tvoří první vydání děl z oblasti historie, zeměpisu, lékařství, přírodních věd, architektury, literatury, teologie a práva. Jedná se především o texty ve francouzštině, němčině a latině, řada knih je v řečtině, hebrejštině, italštině, španělštině, češtině a dalších jazycích. Sbírka vzácných tištěných knih ve španělštině patří k nejrozsáhlejším v zemi. Nejstarší kompletní svazek Lobkowiczské knihovny, **Evangeliiář** psaný karolinskou muniskulí, pochází z **10. století**. Ještě starší je čtyřstránkový **fragment evangelia sv. Marka** z konce 8. nebo počátku 9. století. Hudební archiv samotný obsahuje více než 5000 tisků a rukopisů jednotlivých skladeb, hudebních představení, libret a partitur ze 17. až 19. století. Během staletí se knihovna rozrůstala promyšleným a systematickým doplňováním nejen o jednotlivé knihy, ale celé knihovny. Průběžně rozšiřován byl i **rodový archiv**.

Jádro Lobkowiczské knihovny tvoří knihovna **Bohuslava Hasištejnského z Lobkowicz** jednoho z nejvýznamnějších představitelů humanismu 15. století ve střední Evropě. Knihy sbíral Bohuslav Hasištejnský již od mládí, později je pro něj nakupovali mj. faktori ze známé augsburské rodiny Fuggerů. Knihovna obsahovala kolem 800 svazků, z nichž je dnes doloženo 757 tisků, převážně prvotisků, 18 latinských rukopisů, 16 rukopisů řeckých a jeden hebrejský. Obsahuje klasickou antickou a biblickou literaturu, díla encyklopedická, přírodovědná, zejména z oboru astrologie a astronomie i soudobou krásnou literaturu. Třicet řeckých svazků reprezentuje téměř polovinu knih, které v dané době mohla Evropa v řečtině vůbec nabídnout. Věhlas knihovny vzrostl natolik, že Martin Luther a Philip Melancthon dokonce požádali o zápůjčku. Po Bohuslavově smrti byly všechny knihy očíslovány pořadovými čísly, takže je jisté, že se část nedochovala.

Sám Bohuslav Hasištejnský z Lobkowicz, významný český humanistický básník, prozaik a cestovatel, příslušník jednoho z čelných českých šlechtických rodů, horlivý katolík, prelát, úředník a dvořan krále Vladislava II. Jagellonského, podporovatel vědy a umění si zasloužil maličkou zmínku navíc. Narodil se nejspíše roku 1461 na Hasištejně u Kadaně (zemřel tamtéž 14. 11. 1510), kde také s bratry přímo na rodném hradě absolvoval základní studium. Roku 1475 odjel do Itálie, kde o sedm let později získal doktorát kanonického práva. Během studií navázal řadu **společenských styků** s intelektuály, umělci i s vládnoucími italskými rodinami. Roku 1483 nastoupil církevní kariéru, když jej král Vladislav Jagellonský jmenoval proboštem Královské kapituly na Vyšehradě. Od roku 1487 pracoval na Pražském hradě jako sekretář v České královské kanceláři. K dvorské službě si zakoupil dům na Malostranském náměstí, později přestavěný na palác Smiřických. Na doporučení svého přítele, humanisty Viktorina Kornela ze Všehrd, byl roku 1490 zařazen mezi kandidáty na post olomouckého biskupa. Přestože byl zvolen a římský císař Fridrich III. jej doporučil, papež jeho volbu neschválil. Navzdory tomu Bohuslav zůstal příslušníkem duchovního stavu, nikdy se neoženil a zůstal bez potomků. Ve svém přísně katolickém duchovním životě byl stoupencem celibátu a vyznavačem kultu Panny Marie a českých zemských patronů – sv. Václava a Vojtěcha. V letech 1490–1491 se

z Hasištejna vydal na dalekou a **dobrodružnou cestu**, na níž zbožnou pout' spojil s účelem poznávacím. Navštívil Milán, Janov, Řím, Pisu, Bolognu, Benátky, plavil se po Středozezemním moři přes Krétu a Kypr do Levanty. Navštívil Palestinu, Sýrii a přes Sinajský poloostrov se dostal do Egypta, odtud do Tunisu, Kartága, na Sicílii, kde z města Erice pozoroval sopku Etnu, pokračoval na Egejské ostrovy, přes Peloponés opět k maloasijskému pobřeží. Plánoval ještě pokračovat do Indie, ale na rady svých přátel od toho upustil. O jeho cestě jsme informováni z korespondence i z jeho básní. Dostal přezdívku **Český Odysseus**. Po návratu z cest se Bohuslav kromě úřední služby věnoval zděděným panstvím v Podkrušnohoří, nějaký čas žil také **na lobkowiczské tvrzi v Obříství u Mělníka**. V letech 1501–1503 Bohuslav přesídlil s královskou kanceláří do Budína, ale nespokojen s nízkým platem, znechucen politickými poměry a odloučením od rodinných statků se v květnu 1503 vrátil domů. Král Vladislav Jagellonský udělil Hasištejnskému důlní privilegium kutat stříbro a železnou rudu na hasištejnsko-přísečnickém panství. Velký majetek tak umožnil Bohuslavovi komfortní a nezávislý intelektuální život na milovaném a klidném Hasištejně. Založil tu **humanistickou školu** a zabýval

se svou knihovnou. Posledních sedm let života Bohuslav strávil v ústraní, kromě jiného i z obav z morové nákazy. Naposledy se zúčastnil veřejného života při korunovaci Ludvíka Jagellonského českým králem v Praze 11. března 1509. Zemřel v nedožitých padesáti letech 14. listopadu 1510 a byl pohřben v rodové hrobce dnes již zaniklého gotického kostela sv. Mikuláše v Přísečnici u Kadaně. Vesnice i kostel byly zbořeny a **hrob roku 1963 zatopen vodou** Přísečnické nádrže.

Počátek **systematického** rozvoje sbírek zmíněné knihovny se datuje do 17. století a je spjat se jménem Zdeňka Vojtěcha, 1. knížete z Lobkowicz (1568-1628) a manžela Polyxeny Pernštejnské z Lobkowicz, kterému se podařilo získat knihovnu Bohuslava Hasištejnského, když byla spolu s dalším majetkem konfiskována jeho politicky „nezvedenému“ příbuznému Jiřímu z Lobkowicz, obviněnému ze spiknutí proti Rudolfovi II. Kněžna Polyxena knihovnu rozšířila, mezi jinými, i o 60 španělských svazků z odkazu své matky Marie Manrique de Lara y Mendoza (1538-1608). V této době byla knihovna umístěna v Pernštejnském (nyní Lobkowiczském) paláci na Pražském hradě. Až v roce 1657 byla Václavem Eusebiem, 2. knížetem z Lobkowicz a synem Zdeňka Vojtěcha a Polyxeny, převezena na zámek v Roudnici nad Labem, kde zůstala až do 2. světové války. Právě od tohoto zámku je odvozen její současný název. Za Václava Eusebia byl v Lobkowiczské knihovně zaveden první důkladný systém **katalogizace**, od roku 1777 byla dokonce zřízena funkce stálého **knihovníka**.

Následující generace do sbírek dále začleňovaly knižní fondy vymírajících větví rodu i jiných šlechtických rodin. Koncem 19. století byla v knihovně provedena rozsáhlá **reorganizace**. Vznikly nové katalogy, kde byly knihy uspořádány podle témat a abecedního pořádku. Knihovna též byla doplněna působivým nábytkem. V roce 1941, za protektorátu, byly lobkowiczské knihy **zkonfiskovány** a rozděleny různými státními institucím, velká část z nich byla převezena do Univerzitní knihovny v Praze. Nábytek byl zničen a prostory přebudovány na umývárny pro jednotky SS, které zámek okupovaly. V roce 1948, po převzetí moci komunisty, byly Lobkowiczské sbírky zestátněny, či spíše zabaveny státem. Knihovna byla dlouho považována za ztracenou. Protože však existovala pečlivá katalogizace a soupisy, na nichž se podílel i **archivář Karel Jeřábek**, mohla být v roce 1992 téměř kompletní knihovna rodině Lobkowiczů navrátna. Novým domovem Lobkowiczské knihovny se stal **zámek Nelahozeves**.
IP

Až bude v Čechách nejhůře

Vytvořit si objektivní představu o životě knížete Václava, hlavního **patrona naší země**, je velmi těžké, neboť informace o něm najdeme pouze v křesťanských legendách, jejichž cílem ani tak nebylo podat historickou skutečnost, jako spíše posílit náboženskou víru. Každopádně jej všechny prameny charakterizují coby vzdělaného, milosrdného a zbožného panovníka, zastávce utlačovaných i člověka neštítícího se práce. Kníže je také spojován s českým státem a kromě svatozáře nad hlavou, se mu dostává také kopí, štítu a meče rytíře. K jeho ctitelům v průběhu staletí patřili Karel IV., Mistr Jan Hus, Jan Amos Komenský a mnozí další. V předminulém století se kníže Václav stal jedním ze symbolů české národní emancipace. A tak se dříve Koňský trh přejmenovává podle návrhu Karla Havlíčka Borovského na Václavské náměstí, jemuž od roku 1912 v horní části dominuje jezdecká socha z dílny Josefa Václava Myslbeka.

Prostor před pomníkem se v důležitých okamžicích našich dějin mnohokrát proměnil v **dějiště** veřejných manifestací. Byla tu 28. října 1918 vyhlášena republika, během okupace za 2. světové války používali nacisté Václavské náměstí k pořádání masových demonstrací, přičemž umně využívali zejména školní mládež. Během Pražského povstání v roce 1945 náměstí hrálo důležitou roli. Manifestace se tu konaly i po válce, například na Den znárodnění v říjnu 1945, který měl programově nahradit vzpomínku na výročí vzniku republiky. Při okupaci ČSSR vojsky Varšavské smlouvy 21. srpna 1968 kulometry umístěné na sovětských tancích z Václavského náměstí nesmyslně ostřelovaly budovu Národního muzea v mylném domnění, že jde o budovu Československého rozhlasu. Z muzea potom, jako dar za nechtěné „osvobození“, odvezli „domů“ korunovační kočár českých králů, do té doby od nepaměti stojící vlevo od hlavního vchodu pod hlavním schodištěm muzea. Kočár nebyl nikdy vrácen.

Dne 16. ledna 1969 se před Národním muzeem upálil student filozofické fakulty Jan Palach na protest proti okupaci Československa vojsky Varšavské smlouvy v srpnu 1968. Po roce 1989 byl před Národní muzeem umístěn i pomník Jana Palacha.

Dne 28. března 1969 porazil na mistrovství světa v hokeji tým Československa hokejisty Sovětského svazu. Po tomto vítězství, které bylo většinou veřejnosti chápáno jako malá odplata za právě probíhající okupaci, se na Václavském náměstí shromáždilo několik desítek tisíc nadšených fanoušků, kteří náměstí zcela zaplnili.

V 80. letech minulého století se Václavské náměstí stalo svědkem mnohých vystoupení proti komunistickému režimu. Masové nepokoje se konaly téměř pravidelně v lednu při výročí smrti Jana Palacha, v srpnu k výročí sovětské okupace z roku 1968 a v říjnu u příležitosti vyhlášení samostatnosti Československa, které byly brutálně rozháněny zejména vodními děly. Vyvrcholením těchto protestů byl listopad 1989, při kterém se na Václavském náměstí opakovaně konaly demonstrace více než 100 000 lidí.

Kníže Václav, jak známo, byl roku **935** zavražděn vlastním bratrem Boleslavem. Letos je tomu plných **1080 let**. Boleslav Václava ze světa sprovodil proto, že platil tribut (daň za mír) Janu I. Ptáčníkovi každoročním odvodem 500 hřiven stříbra a 120 volů. Bylo to od Václava vrcholně státnické a promyšlené rozhodnutí, neboť než aby riskoval vyplnění země nepřátelskými vojsky a neporazitelnou přesilou, uzavřel smlouvu o míru. To se ani trochu nelíbilo bratru Boleslavovi, který učinil, co učinil. Netrvalo dlouho a onu odsuzovanou daň platil také. Tento příběh si můžete prohlédnout na oltářní fresce v ledčickém kostele svatého Václava. Třeba až tam půjdete na jeden z chystaných koncertů.

Několik staletí se v Čechách traduje pověst, že v hoře Blaník spí svatováclavské vojsko: „*Hle, Blaník, hora v hávu tmavého lesa. V hoře samé dřímají ozbrojení rytíři. Ještě není čas, aby povstali. To až se na naši vlast sesype tolik nepřátel, že by celé království roznesli na kopytech svých koní. V rozhodnou chvíli Blaník se otevře, rytíři v plné zbroji vyhrnou se ven a svatý Václav, jedá na bílém koni, je povede na pomoc Čechům a zemi svojí.*“

Vojsko ještě nevyjíždí, Tak to s námi není tak zlé. Kéž by tomu bylo podobně i v budoucnosti a mytické svatováclavské vojsko se nemuselo probudit až do „skonání věků“.

IP

Kauza biskupa Jana z Dražic

Letos si celé Podřipsko připomíná **755. výročí** narození Jana IV. z Dražic (1260–5. 1. 1343 Praha), v letech 1301–1343 sedmadvacátého a zároveň předposledního biskupa pražského. Jeho nástupce, Arnošt z Pardubic, se stal již arcibiskupem. Biskup Jan se podílel na **uvvedení Lucemburků** na český trůn, dal postavit řadu významných staveb a vznesl patrně podnět k prvnímu úplnému českému překladu Bible.

Jan pocházel ze šlechtické rodiny pánů z Dražic, jeho otec, Řehník (Řehoř) z Litovic, zastával významné úřady na dvoře krále Přemysla Otakara II. a z jeho rodu pocházeli i dva pražští biskupové: Jan II. z Dražic († 1236) a jeho synovec Jan III. z Dražic († 1278).

Jan IV. z Dražic se v průběhu svojí církevní kariéry dostal **do sporu s dominikány**. Stalo se tak kvůli tehdy začínající inkvizici, protože neschvaloval tvrdé trestání obviněných „kacířů“ a „brzdil její práci“. Litoměřický probošt a dominikán Jindřich ze Šumburka ho proto roku 1316 obžaloval u papeže, že chrání kacíře. Udělal to ze msty, neboť Jan z Dražic ho z úřadu sesadil. Jindřich využil toho, že se roudnický biskup zastal z hereze podezíraného Mistra Richardina, a tak u papeže „žaloval“. Roku 1318 papež Jana z Dražic zbavil úřadu a povolal do Avignonu, kde se jeho proces protáhl na plných jedenáct let. Teprve roku 1326 byl všech nařčení zproštěn, uznán nevinným a mohl se jako téměř sedmdesátiletý muž vrátit do Čech a do úřadu, jenž spravoval ještě dalších čtrnáct let.

Věnoval se reformám církevního uspořádání, omezil působení žebavých řádů a začal zvelebovat **biskupské město Roudnici**, kde opravil biskupský hrad a z Říma povolal mistra Viléma, aby postavil **kamenný most** (1333–1338). Tato stavba byla třetím nejstarším kamenným mostem v Čechách (po pražském Juditině mostě a mostě v Písku) a cele jej financoval sám Jan z Dražic. Chtěl spojit oba zdejší labské břehy v místě bývalého brodu. Tuto myšlenku zřejmě pojal při svém pobytu v Avignonu u papežského dvora. Za působení Mistra Viléma byly dokončeny dva pilíře a jedna mostní klenba. Poté se Vilém vrátil do své vlasti a ve stavbě již pokračovali domácí stavitelé. Most byl úspěšně dokončen v roce 1340. Vydržel bez úhony až do třicetileté války,

kdy byl švédskými vojsky silně poničen a pobořen, takže Roudnice rázem ztratila své dosavadní výsadní postavení, které přejaly Litoměřice.

Roku 1333 Jan v Roudnici **založil augustiniánský klášter** a věnoval mu mnoho knih, které přivezl z Francie, nebo které dal napsat. V tomto roudnickém klášteře a z jeho podnětu patrně vznikl někdy kolem roku **1340 první český překlad celé Bible**. Jan z Dražic všestranně podporoval umění a z jeho podnětu napsal probošt František Pražský pokračování Zbraslavské kroniky Petra Žitavského, v níž pak nadále pokračoval Beneš Krabice z Veitmile. Vzácná **biskupova knihovna** se stala základem Kapitulní knihovny při chrámu svatého Víta v Praze, kde byl Jan z Dražic také pohřben v rodové kapli.

V Roudnici je dodnes uchováván **znak Jana IV. z Dražic**, který je tvořen třemi zlatými réвовými listy v modrém poli. Až půjdete kolem zdejšího mostu – díla Mistra Viléma, všimněte si na něm vsazeného kamenného erbu a tabulky s textem: „*Znak Jana IV. z Dražic budovatele prvního kamenného mostu v Roudnici 1333, vytažený z Labe při stavbě tohoto mostu*“. Zase jeden krajan, který by neměl být zapomenut. IP

Škola základ života, aneb pradědeček „šestkař“

„Příčinlivý učitel nemůže býti dosti oceněn a odměněn... Dosud u nás mnozí jím opovrhují a za nic nemají, ač moudrými býti učí naše dítky...“ Tato aktuální slova Martina Luthera jsou plných 500 let stará!

Písemné údaje praví, že úplně **první škola na světě** vznikla zhruba před 4 tisíci lety na území dnešního Iráku, v babylonském městě Uru, kam prý zpočátku chodili pouze 24 žáci. Psali dřevěnými špičatými hůlkami do vlhkých hlíněných destiček, které nechali na slunci vyschnout. Díky tomu se mnohé dochovaly (byť třeba jen ve zlomcích) a dnes jsou významnými dokumenty historie lidstva.

U nás bývala **nejstarší škola** pravděpodobně v Budči, kde se snad podle legend učil mladičský kníže Václav. Jeho učitel se (pravděpodobně) jmenoval Ucen. Již z přelomu 13. a 14. století už existují dokumenty o tom, že vedle běžných klášterních škol „fungovaly“ také školy městské. I ty však byly plně podřízeny církevním úřadům. Dozor nad školou měl farář. Ten navrhoval a začasť i sám dosazoval školního správce. Vrchní dozor nad školami celé diecéze měl magister scholium, později zvaný scholasticus, pověřený k tomuto úřadu biskupem. Postavení učitele takové školy nebylo právě záviděníhodné. Učitelem se mohl stát kdokoli, pokud prošel církevním schvalovacím řízením a vyznal-li se v základech čtení, psaní a nejjednoduššího počítání. Hlavním učebním předmětem byl ovšem latinsky vyučovaný katechismus, který přednášel sám farář. Děti se učily celé latinské pasáže katechismu zpaměti, i když latinu vůbec neovládaly. Učitel sám neměl pevný plat. Příslušelo mu obstarávat služby při kostele. Z toho mnohdy pramenily všechny jeho příjmy. Někdo k tomu dostával od bohatších rodičů jakési školné, jinde však sloužil jen za stravu, kterou mu obstarával farář. Mnohdy nebyla k dispozici ani školní budova a učitel vyučoval ve svém bytě.

V roce **1384**, jak všichni víme, byla založena **Karlova univerzita**. Znalost písma a dalších oborů se v raném středověku týkala pouze kněžského dorostu a dětí z vládnoucích a bohatších vrstev. Až s rozvojem měst v 16. století je spojována i vzdělanost širších vrstev obyvatelstva.

Teprve 200 let po vzniku Karlovy univerzity, roku **1556**, se na českém území objevilo první **gymnázium**. Takže nejdříve jsme měli školu vysokou a teprve později střední! Zcela určitě také víme, že jednou z nejstarších škol v Praze byla ta „U svatého Jindřicha“, v níž poprvé zavedli, jak se dnes říká, „prožitkovou pedagogiku“, neboť žákům „poskytli“ výprask, aby si zapamatovali památné datum uložení kopule na zdejší kostel, tedy rok 1585.

Sociální podmínky učitelů a postavení školy ve společnosti se postupně zlepšovaly, protože společenské a ekonomické změny si vynucovaly zlepšení kvalifikace širokých vrstev lidí. Školy však zůstávaly stále pod rozhodujícím vlivem církve. A do tohoto času se narodil jeden z největších pedagogů všech dob, **Jan Amos Komenský**, jenž jako první člověk na světě vytvořil **ucelený pedagogický systém**, který nazval „Didaktika“ a sám jej definoval jako „*všeobecné umění naučit všechny všemu*“. Věřme, že i dnes mohou platit jeho slova: „*Odkazují tobě, vlasti milá, mládeže lepší, pilnější, zdárnější, nežli bývali jsme my...*“

Hluboký úpadek našeho národního školství nastal v **době pobělohorské**. Postavení učitelů i místo školy ve společnosti velmi kleslo. Cizí šlechta neměla zájem na vzdělanosti národa. Učitel byl opět živ jen z naturálních dávek poskytovaných rodiči a opět sloužil jako pouhý kostelní varhaník v kostele, za což bral příslušné „požitky“.

V dnešní době je pro děti zajišťována péče velkého rozsahu – učitelé se opírají o vysokoškolské vzdělání, existují speciální lékařské obory pomáhající dětem, jsou přijímány zákony na ochranu dětí, a mnohé další. Když se podíváme do historie, zjistíme, že podmínky pro výchovu a rozvoj dětí nebyly vždy nejlepší, ale i tak z nich vyrostli lidé **přípravení pro běžný život**. Díky vysoké úmrtnosti novorozenců nebyla batolata do jednoho roku fakticky brána jako „plnohodnotní“ lidé a jejich případná smrt proto většinou neznamenal velkou rodinnou tragédii. Byla přijímána více méně odevzdaně a jako „dar Bohu“. V největší péči matky děti zůstávaly

zhruba do dvou let věku, poté péči o ně přebírali prarodiče nebo starší sourozenci. Ve vyšších vrstvách společnosti byly svěřovány najatým kojným a chůvám. V rodině se dítěti dostávalo základních znalostí a dovedností nutných pro život. Byly ale také **potřebnou pracovní silou** - zvlášť na venkově musely již od útlého věku pomáhat rodičům v hospodářství. V rodině s mnoha potomky a malou možností jejich dostačující obživy, byla část z nich nucena odejít (kolem devátého roku svého věku) do služby nebo učení. Výchovnou funkci a autoritu zde pak přebíral mistr či hospodář. Odchody z rodin se týkaly i dětí z vyšších vrstev.

Školní rok v minulosti začínal a končil podobně jako dnes. Téměř se kryl s vojenským výcvikovým rokem – začínal oficiálně na svatého Václava, v praxi ale až na Dušičky, kdy se ve třídách začínalo topit. Vyučování probíhalo po celý týden kromě středy. Začátkem července za přítomnosti faráře žáci chodili ke zkouškám, po kterých hned začínaly prázdniny - navzdory školskému zákonu o docházce (podle ní byl konec školního roku v srpnu). V roce byla dětem navíc poskytována ještě řada volných dnů na pomoc při zemědělských pracích. Školní docházka tak výrazně klesala v období žní, protože rodiče své děti posílali raději na pole.

O reformních myšlenkách z 16. století, s nimiž přišel **Jan Amos Komenský**, většina učitelů ještě neměla mnoho zdání. Obrat přišel později, když obrozenci začali vzdělání přikládat rozhodující význam - s rozvojem národního života se rozvíjelo i české školství. V procesu **národního obrození** v 19. století hráli vůdčí úlohu zejména ti čeští národní buditelé, kteří se nejvýznamnější mírou zasadili o **vzkříšení českého jazyka** a vybudování českého národa. Národní obrození by nebylo myslitelné bez tisíců známých i bezejmenných vlastenců a buditelů, kteří působili po celém území obývaném Čechy. Na venkově, kde kostely byly střediskem, kde se setkávali obyvatelé farnosti a řešili věci duchovní i světské a kde se pořádaly společenské akce, jako byly hody, poutě, procesí, oslavy svátků a podobně, hráli důležitou úlohu **obrozenečtí kněží**. Ti nejen vyučovali ve školách v českém jazyce, ale rozšiřovali a půjčovali českou literaturu a časopisy, psali prózy a básně, skládali písně, zakládali knihovny, čtenářské, pěvecké a divadelní spolky a starali se o pronikání **české kultury a českého jazyka** mezi obecný lid. Později do škol přicházeli **civilní učitelé**, kteří nahrazovali ve výuce venkovského žactva faráře a kaplany, a kteří se též starali o knihovny, čtenářské, pěvecké, divadelní a jiné spolky. Tito učitelé, „zapadlí vlastenci“, stejně jako další drobná venkovská inteligence, sehráli svou obrovskou a nezastupitelnou úlohu na venkově i ve městech.

Třebaže školství té doby zažívalo veliké změny, mnohé zůstávalo „při starém“. Stále neexistovalo pololetní vysvědčení, chyběly dobré učebnice, ale například i **zasedací pořádek** ve třídě býval jiný, než je tomu dnes. Školáčky už od prvních krůčků za vzděláním prožívali tvrdé „kastování“. V předních lavicích sedávaly „chytřejší“ a „hodné“ děti z bohatších rodin. Zadní lavice patřily těm „horším“ a chudým. K „umravnění“ největších školních rošťáků a neumětelů pak existovaly „oslovské lavice“.

Za těchto „starých zlatých“ časů byly ve školách povoleny **fyzické tresty**. Mnoho učitelů, především ve venkovských školách, se z počátku rekrutovalo z řad vysloužilých vojáků, pro něž udržování tvrdé kázně za „pomoci“ rákosky či lískovky bylo naprosto obvyklé. Nejtvrdsí tělesné tresty se ovšem neukládaly za prohřešky proti školní kázni nebo za neznalosti. Nejvíce se trestala krádež, lež a jiné mravní delikty. Oficiálně byly na českých školách **tělesné tresty zrušeny** v roce **1870**. Jen pro malé srovnání, ve Velké Británii byly zrušeny až roku 1986.

Známky jako takové byly neznámým pojmem, i když se v některých školách začaly používat číslovky jako „hodnocení“ školní práce někdy koncem 18. století. Teprve od roku **1905**, kdy bylo zavedeno **jednotné školní známkování**, se noční můrou žáků stala nedostatečná, čili pětka! Bylo ji možné obdržet i z mravů, tedy z chování. Od tohoto roku tedy **platí klasifikace**, která už je nám povědomá. Tehdy totiž přestalo slavným c. a k. úřadům stačit jen slovní hodnocení (například: „*návštěva školy řídká a nestálá*“), a tak se muselo známkovat také jednoznačnou **známkou**. Její „vyjádření“ užíváme dodnes: 1 – výborný, 2 – chvalitebný, 3 – dobrý, 4 – dostatečný, 5 – nedostatečný. Zanikly ale jiné dobové „speciality“, jako třeba možnost i s pětkami postoupit do dalšího ročníku, nebo povinnost učitele sestavovat z žáků prospěchový „žebříček“. Velkou kuriozitou klasifikace pak byla bizarní známka 6, kterou u nás během okupace po velkoněmeckém vzoru zavedly protektorátní školské úřady. Hodnocení tehdy znělo: 4 – dostatečný, 5 – sotva dostatečný, **6 – nedostatečný**. Takže leckterý z našich dědečků mohl být „šestkař“.

Mimochodem, podle školského výnosu za německé okupace směli mít z každého předmětu v každé třídě jedničku (tedy „samé“) jen dva žáci a s vyznamenáním mohl prospět pouze jeden! To proto, aby se příliš neposilovalo sebevědomí českých dětí!

Až vám děti přinesou „výzo“, na němž jsou samé „biče“, určitě vás to zahřeje. Jiné „vystrčení“ se může hemžit „stačkami“, což právě nepotěší, ale dítěti nespílejte. Spíš je povzbud'te, dodejte mu důvěru, že to příště bude lepší, a taky si zavzpomínejte na svá školní léta. Měli jste „samé“, nebo ne?

A jak školáci o svých známkách mluví? Inu **jednička** je ajncka, bič nebo eso, **dvojka** cvajda či dvója, **trojka** trója, **čtyřka** pak stačka, stágra, stolička, štýra nebo čtverák, no a **pětka** je baňa, bomba, flek, husa, koule, sardel. Vysvědčení je nazýváno list hrůzy, vystrčení nebo nejčastěji výzo. Jako bývalá „pančelka“ to přeci musím vědět!

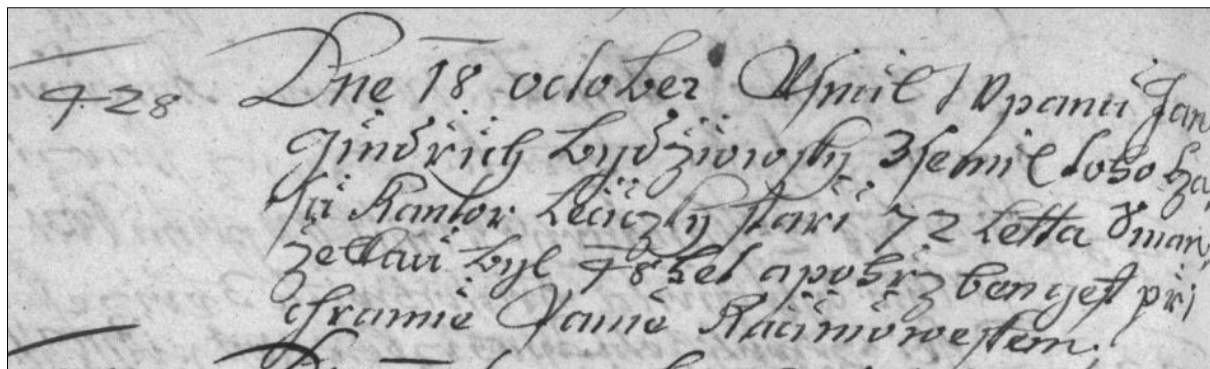
Školní docházka je u nás pro všechny děti povinná od **11. 8. 1805**, kdy ji zavedl vnuk Marie Terezie František II. Ale už **6. 12. 1774** se **Marie Terezie** ve svém Všeobecném školním řádu snažila o **reformu školství** a doporučovala, aby v každé obci, kde je fara, byla zřízena škola, ve které by se vyučovalo tzv. trivium (čtení, psaní, počítání). Výuka měla probíhat v německém jazyce a velký důraz byl kladen i na náboženskou výchovu. Začtème se do části textu výše zmíněného „řádu“:

„Rádi bychom viděli, kdyby rodičové svých dětí ve věku 6-12 let do škol posílali. Vzhledem k tomu, že nám na ničem nezáleží tak, jako na skutečném dobru našich zemí, všimli jsme si, že výchova mládeže obojího pohlaví, jakožto nejdůležitější základ skutečného štěstí našich národů, vyžaduje zvláštní pozornosti. Tato otázka upoutala naši pozornost zvláště proto, že na výchově a správném vedení v raných letech závisí veškerý budoucí život každého člověka i způsob myšlení celého lidstva.“

Bez nadsázky lze říci, že české školství prožívalo svůj do té doby nevídaný „zlatý věk“ v době, kdy na rakousko-uherském trůnu seděl císař **František Josef I.** (vládl 1848–1916), protože kladl velký důraz právě na vzdělání. Byly přijaty mnohé školské zákony, ustanovena povinná **osmiletá školní docházka** a zrušen církevní dohled nad školami.

Naproti tomu **celibát**, zavedený pro učitelky v celé rakousko-uherské monarchii v roce **1875**, zrušila až Československá republika – roku **1919**. Jak jsem se dočetla v dobových dokumentech, jistá slečna učitelka Růžena Vokurková z Velvar si tak konečně mohla vzít za manžela po deseti letech známosti svou lásku, Zdeňka Kratochvíla, aniž musela opustit své milované kantorské místo.

Ledčické děti, jak se píše ve velmi obsáhle, zodpovědně a zajímavě vedených školních kronikách, docházely nejprve do školy v Černoučku (kolem r. **1676**). Je možné a velmi pravděpodobné, že v této škole působil také pan učitel, jehož zmiňuje následující matriční zápis, neboť v Ledčicích ještě škola nebyla: „Dne 18. října usnul v Pánu Jan Jindřich Bydžovský ze Semil, toho času kantor ledčický stáří 72 léta, s manželkou byl 48 let a pohřben jest při chrámu Páně račíněveském.“ Údaje o smrti zmíněného učitele jsou pozoruhodně čitelné a hlavně podrobné. Takového zápisu se v té době dostávalo pouze významným osobnostem – rychtářům, kantorům, velkým sedlákům a ještě podrobnější pak také drobné šlechtě. Za obrázek i přepis textu (z roku **1697**) vděčím svému nezištnému příteli a spomyšelskému kronikáři Jaroslavu Marsovi, který jej objevil při brouzdání internetem. Jde (prozatím) o vůbec nejstarší zmínku o učiteli z Ledčic.

Místní děti začaly chodit do školy ve své vesnici až téměř o století později, a to od r. **1793** až do roku 1842 do **staré evangelické školy** v Ledčicích, která byla v dnešním čísle 72, a pak do nové evangelické školy otevřené 27. 4. 1844 v dostavbě zdejší fary. „Štěpnice duší“, jak byla škola nazývána, se v obci udržela až do roku 1920, kdy byla definitivně zrušena. Díky farnosti byla roku 1865 zřízena škola také v nedalekém Straškově. Její budova už nestojí. Od roku **1886** funguje bez přerušení **obecní škola** v Ledčicích, jejímž prvním řídícím učitelem se stal tehdy pětatřicetiletý Josef Plafs. Naše škola tedy v příštím roce 2016 bude mít narozeniny. Už stotřicáté! To je pádný důvod k oslavám. A přidá-li se k tomu ještě 790. výročí první zmínky o Ledčicích – **1226**, je ten důvod dvojnásobný.

K **110. výročí** zavedení povinného jednotného známkování, **140. výročí** zrušení celibátu učitelů, **145. výročí** zrušení tělesných trestů a ke **210. výročí** povinné školní docházky se proti proudu času vydala i **výstavka U Cinků**, kterou můžete navštívit. Najdete tu „školní zprávy“, učebnice, staré dětské časopisy, knihy, školní pomůcky a nástěnné obrazy, hračky, sportovní potřeby, stavebnice, fotografie, nejrůznější klasická „moudra“ a citáty i další zajímavosti.

IP

Sex a elixír – příběh naší „krajanky“ Barbory Celjské

„*Tam, kde se stýká, tam u Mělníka, tok řeky Labe s Vltavou*“, se svého času uchýlila česká a uherská královna, římská císařovna a proslulá dobová „nestoudnice“ – Barbora Celjská, maďarsky Cillei Borbála. Byla dcerou slovinského hraběte Heřmana II. Celjského. Narodila se **před 625 lety** (nejspíše) v roce 1390 (některé prameny uvádějí i rok 1395). Což není to nejdůležitější. Mnohem podstatnější je fakt, že roku 1408 se stala manželkou Zikmunda Lucemburského. Ano, toho „zlořečeného“ Zikmunda, „lišky zrzavé“. Zatímco jemu bylo čtyřicet a měl za sebou už jedno manželství a třináctileté vdovectví, jí bylo v době sňatku jen čtrnáct. Zikmund po slavné svatbě Barboře přiznal rozsáhlé věnné statky, s jejichž správou jí zpočátku pomáhal otec. V prosinci 1408 manželé založili **Dračí řád**, jehož členové v zakládací listině příslibili, že budou věrni a poslušni nejen Zikmundovi, ale i Barboře a případnému potomstvu. Roku 1409 se narodila dcera Alžběta. Tehdy se ještě nedalo tušit, že bude jejich potomkem jediným. Roku 1411 (jako třiletou) ji Zikmund zasnoubil se čtrnáctiletým Albrechtem Habsburským.

Barbora se v následujících letech stala Zikmundovou oporou, zprostředkovala smír s polským králem a byla schopná Zikmunda v době jeho nepřítomnosti v království adekvátně zastupovat. Na podzim roku 1414 se na Zikmundovo přání vydala na území říše, kde byla v Cáchách 8. listopadu korunována římskou královnou. Po korunovaci se zúčastnila nějaký čas i Kostnického koncilu.

Snad pro velký věkový rozdíl Barbořino a Zikmundovo manželství příliš nefungovalo. Ona totiž (podle záznamů letopisců) byla velmi veselá, bezstarostná a divoká, a tak mezi nimi údajně panovalo „italské“ manželství, kdy se střídavě nenávidně osočovali a pak zase náruživě udobřovali. O královně Barboře, která žila dlouhá léta „u nás“ na Mělníce se dá napsat opravdu mnoho „šťavnatého“. Však se jí nadarmo neříkalo **česká Messalina**. Byla to neobyčejně pohledná žena a taky tak trochu mág v sukních. Ve střídání milenců si nijak nezadala se svým prostopášným chotěm. Jistý francouzský kronikář o ní napsal: „*Je velmi krásná, ale vyniká svým temperamentem, vášnivou povahou a nezdolnou touhou po moci. Rovněž je hádavá a nechá mnoho mužů kleknout na kolena před svým půvabem. Její komorné tvrdí, že své milence i bije. Nechce ani chvilku zůstat ve stínu svého královského manžela.*“

Barboře velmi učarovala vůně **alchymistické laboratoře**, tajuplnost křivulí, nerostů a tajemné vědy plné ohně a výparů. Při svých pokusech prý vynalezla „elixír lásky“ – Remedii amoris. Název namíchané tekutiny z pelyňku, kozí žluči a vylouhovaných plátků celeru našla ve slavné antické básnické sbírce Publia Ovidia Nasa. Podle všeho pak tento horký „drink“ nalévala svým milencům, kteří se poté ke královně chovali jako otroci. Ale to nemuselo být tím „pitím“, že ano. Ona přece byla královna!

Trebaže byla chotí „několikanásobného“ panovníka, který mohl prakticky všechno, Barboře společnost její milostné přestřelky neprominula. Pomluvami se to kolem ní jen hemžilo. Když prý jednou Zikmund Barboru „načapal“ v objetí hned dvou mužů současně, nechal ji pacholkem kata zpráskat a vyhnat bez jakýchkoliv prostředků za hradby města. Podle kronikáře Eberharda Windeckeho zažívala pak i s dcerou bídu, neměla jídlo ani šatstvo. Manželská roztržka byla zažehnána na vánoce 1419, kdy Barbora prý vkleče žádala Zikmunda o odpuštění a ten ji vzal na milost až poté, co o ně prosila i dcera Alžběta. Po čase se jejich vztah urovnal. Roku 1422 provdali Alžbětu za Albrechta Habsburského. Zikmund jmenoval Barboru opět regentkou a odjel do Německa a pak do Itálie za císařskou korunou. Barbora v čase jeho nepřítomnosti musela odolávat nájezdům husitských vojsk. Snažila se stále více a častěji **zasahovat** do Zikmundových mocenských bojů a rozhodnutí. Dokonce se postavila i proti vlastní dceři a jejímu muži, který měl jednou Zikmunda vystřídat na královském trůně. To se také stalo, ale tak brzy, že to nikdo nečekal. Po dobytí hradu Sion se zhoršil Zikmundův ne příliš dobrý zdravotní stav natolik, že se rozhodl k návratu z Čech do Uher. Prst na noze rozbolavělý dnou mu zasáhla gangréna. Ranhojiči mu ho tedy amputovali a údajně mu navíc celou nohu ještě po délce rozřízli. V tomto neutěšeném stavu putoval císař do Znojma, kde 8. prosince 1437 v bolestech zemřel. Těsně před svou smrtí nechal Barboru i s jejími dvorními dámami zatknout. Zdá se, že za tím vším stál samotný zet' Albrecht. Barbora byla uvězněna, donucena podepsat, že se vzdává svého obrovského majetku, a pak nový král svou tchyni vykázal a zbavil ji všech výsad, vyplývajících z jejího vysokého postavení. Nějakou dobu strávila v polském exilu. Paradoxně posléze našla útočiště v Čechách, které Zikmunda právě nemilovaly. Usadila se ve věnném městě českých královen na soutoku Labe s Vltavou – v Mělníku. Zde žila plných čtrnáct let, od roku 1437 až do své smrti v roce 1451, a oddávala se tu svým dvěma vášním – mužům a alchymii.

„*Žena, již stařena,*“ říká kronikář Eneáš Silvius, „*pojala úmysl znovu se vdát a zapudila z mysli dceru svou.*“ V mělnickém sídle si Barbora zřídila pánský „harém“, kde se nenasytně oddávala nejrůznějším sexuálním praktikám. Co je na tom pravdy, si netroufám posoudit, neboť do kronik a spisů se dá napsat leccos. Jisté ale je, že se královna vdova nevzdávala navzdory tehdejšímu společenskému a náboženskému konvencím tělesných radovánek ani ve svém pokročilejším věku. Také chuť na alchymistická bádání ji neopouštěla. S úspěchem zvládala pokusy se rtutí, připravovala jedy s arzenikem, který přidávala do svého elixíru života. Ten pak následně nutila svým „milcům“, aby podpořila jejich výkonnost. Kromě toho dokázala například před užaslymi diváky měnit barvu roztoků, čímž svůj mělnický „dvůr“ udivovala, ale také velmi provokovala. Nebyla právě oblíbenou obyvatelkou svého města.

Zemřela během **morové epidemie** 11. července 1451 v Mělníku. Na poslední cestě ji doprovázeli dokonce i husitský kněz. Hrob Barbory Celjské v Martinické kapli katedrály sv. Víta se do dnešních dnů nedochoval. **Její krev** však dodnes koluje v žilách většiny evropských šlechtických dynastií.

IP